

DIRECTOR

Dr. AUGUSTIN POPA

Redacția și administrația
BLAJ, JUD. TÂRNAVA MICĂ

INSERATE:

Un șir garmond: 6 Lei. La
publicări repetate după
invoială

Unirea

REDACTOR

Prof. DUMITRU NEDA

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 200 Lei

Pe 6 luni . . . 100 Lei

Pentru străinătate 400 Lei

Foale bisericească-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

† Dr. Aristotel Banciu

Nădejde cu temei

Hotărâre creștină — Piedecile unirii religioase — Singura nădejde

Duminecă, în 10 Iulie c., s'a desfășurat, la cimitirul catolic Belu din București, o solemnitate înfinit de tristă. Lume multă și aleasă, frunțașii științei și ai vieții publice românești, s'au adunat să dea cinstea din urmă unuia din cei mai buni și cei mai de seamă dintre fiii neamului și bisericii noastre, fostul conferențiar al facultății de medicină din București: Dr. Aristotel Banciu. — Tragicul unui destin uman frânt la mijloc de drum, ca și valoarea excepțională și rara distincție sufletească a celui ce pleca pe drumul veșniciei, au revărsat peste jeluitorii slujbă fiorii unei sfâșietoare dureri senzația sguduitoare a unei pierderi ireparabile.

Doctorul Banciu n'avea decât 52 de ani. Era în plină maturitate și rodnică desfășurare a talentului său creator. Avea începute lucrări importante, rezultatul cărora ar fi sporit simțitor, ca și a celor încheiate în trecut, prestigiul științei românești. Avea atâtea planuri frumoase pentru întărirea bisericii noastre din capitala țării. Câte ar fi făcut, câte ar fi isprăvit încă hărnicia lui neobosită! Câtă suferință ar fi alinat el, pentru care viața întreagă n'a avut alt rost decât a munci și a face bine fără încetare! — Fulgerul morții l-a oprit în drum. L-a isbit tâlhărește. La abia 6 luni după ce răpise pe în veci neuitatul „Părinte” Ștefan Roșianu”, carc-i fusese socru. — Cum n'am și adobiți în fața acestor abisuri de durere, în fața unei lumi de planuri și de nădejdi care s'au dărâmat pentru totdeauna!

Dacă totuși, pe lângă creștineasca împăcare cu voia lui Dumnezeu, micimea omenească mai contăie și alte mângâieri, le poate găsi în ceea ce a fost și în ceea ce a realizat în laborioasa-i viață Dr. A. Banciu. Prin muncă fără preget și printr-o rădă nobleță sufletească mereu desăvârșită, adormitul a reușit să lase ca amintire icoana unei personalități care va trebui dată drept model generațiilor ce vin. Un savant creștin, un român înflăcărat, un caracter de stâncă, un om bun și nobil cum rar se mai găsesc: acesta a fost Dr. A. Banciu.

A plecat de jos, fiul unui băiaș din Ocnel-Mureșului, ca să ajungă sus pe culmile științei, apreciat în țară și străinătate! — A trecut de mic Carpații, chemat de dragostea unui frate a-lungat peste graniță de urgență ungurească, pentru că să lupte mai apoi cu peana (în „România Mare” pe care o întemeiasă cu alți doi tovarăși) și pe front pentru eliberarea Ardealului său drag și să merite, prin această iubire de neam, o condamnare la 8 ani de temniță ungurească, din care l-a scos însă, după un an, împlinirea marelui vis. — Și a rămas, după unire, un reprezentant excepțional, distins și respectat, al virtuților și spiritului ardelenesc în capitala țării. A fost, înainte și mai presus de toate, muncitor. Muncitor până la istovirea puterilor și la sacrificarea sănătății. A fost cinstit și drept; omenia și corectitudinea întrupată. În mijlocul tuturor ispitelor stând, n'a pândit nici odată. Viața lui n'a avut nici o cotitură, nici o abatere din drumul drept pe care a pornit dintru început. A fost un modest, care nu s'a îmbulzit niciodată la ospățul onorurilor. A fost un idealist, gata de jertfă și săritor la fapta bună. — În urmă, Dr. Banciu a fost un creștin convins, un fiu bărbătește atașat Bisericii pe care a slujit-o prin pilduitoarea sa viață, prin jertfele sale, prin activitatea sa în curatoratul Bisericii

(+). Uniunea Mariană a Femellor Române Unite din Arhidieceză s'a angajat la o operă într'adevăr mare și sfântă: să se roage insistent și cu încredere pentru unirea în credință a tuturor Românilor. Faptul acesta ne umple de bucurie, pentru că știm că rugăciunea apropiată și unește sufletele cu Dumnezeu. Din apropierea și unirea aceasta mințile se luminează, inimile se încălzesc, — se nasc apostolii. Iar apostolii cel după voia lui Dumnezeu luminează, la rândul lor, minți, încălzesc pentru Hristos și adevărul lui, inimi; cuceresc suflete pentru turma Domnului. Unora ca acestora li s'au spus cuvintele: „Orice veți cere... fi-va vouă”. Chiar și munților de vor zice: mutați-vă se vor muta.

Și când e vorba de revenirea fraților la vechea unitate de credință sub oblăduirea părintească a urmașilor vârhovnicului Petre, de fapt sunt de mutat din cale munți mari și mulți. Cel dintâu este îngâmfarea cărturarilor și fariseilor, cari odată cu capul nu vor să știe de altă autoritate decât a lor și nici să asculte și să slujască, ci numai să deie porunci și să fie slujiiți de nămiți colinteresați și de turme fără duh în gura lor.

Al doilea munte de trecut, ori de nivelat în această cale este cezaro-papismul puterilor de stat, a cărui amestec în viața interioară a Bisericii a produs deatâteaori rezultate din cele mai funeste, atât pentru stat cât și pentru interesele superioare ale sufletelor, căutând să „armonizeze” pretenții ce se bat cap în cap cu dreptul și morala Evangheliei.

Al treilea munte în calea unirii este ignoranța masselor de câștigat pentru unicul adevăr al lui Hristos și al Bisericii sale. Mulțimile necatehizate, necrescute în practica vieții creștine, sunt ușor de fanatizat și de reținut în rătăcire. E destul să le toci mereu povestea cu „legea strămoșească”, ori păcătoșenia cu „letina spurcată” și pe deasupra să le mai spuie că Papa-i fiara apocaliptică și „uniația” e o sectă vândută străinilor, cu slujbe în ungurește ori în nemțește, ca să ai „efect” și să poți striga de pe meterezele prostiei că românul (mutatis mutandis: bulgarul, sârbul, grecul, albanezul, rusul) nu se lasă nici mort de kerularianism.

noastre din București și prin „Agru”, în rândurile cărui a stat dintru început la loc de frunte (o. președinte al Comitetului Central și preș. al org. București).

Pe omul care prin muncă și omenie a reușit să se ridice de jos atât de sus, pe culmile științei, ale iubirii de neam, ale desăvârșirii morale — Dumnezeu să-l odihnească cu dreptii săi!

Să mai pomenim și un al patrulea mare obstacol în calea unirii în credință: pe duhul întunerecului și tatăl minciunii? De prisos. Nu-l creștin să se îndoiască de amestecul lui în cele rele — și ce rău e mai nefast în urmări pentru creștinătate ca desbinarea religioasă? — precum iarăși nimeni nu se va îndoii de abilitatea lui întru a trage sforile împăcherii între frați. Trebuie urmărită cu ochii credinții lupta plină de neînțeleasă și nesăbuită ură ce se poartă la noi împotriva apropiării de Roma sfântului Petre și se va vedea că această luptă n'a putut și nu poate fi animată și alimentată, în special la noi Români, decât de urzitorul a toată răutatea. (Drept mostră de răutate vezi „Revista Teologică” pe Iulie—August a. c.).

Ceeace nu înseamnă să depunem armele. Dimpotrivă: cu cât mai mari și mai numeroase vor fi piedecile, cu atât mai asigurat ne este ajutorul lui Dumnezeu. Și când Dumnezeu e cu noi, cine va sta biruitor în fața noastră? Această asistență divină însă o vom câștiga prin rugăciune. Vrășmașii unirii religioase în sensul genului catolic se încred în „cărute și cai”: bani, administrație civilă, jandarmerie, cenzură, condele de simbrași, „legături” cu cei mari, lovituri de teatru, șiretlucuri, unde nu merge cu brutalitatea și cu sfidarea adevărului, și altele de acestea. Noi ne încredem în Părintele luminilor și în curățenia sufletească a celor mulți dintre cei trași pe sfoară de intereși pricepuți să scoată câștig și din evlavia care în realitate le este cu totul străină. Și, mai curând ori mai târziu, tot vom birui. Chiar înverșunarea cu care ne împoacă va atrage asupra noastră atenția celor buni dintre cei ce îi ascultă încă, și aceștia interesându-se și cunoscând adevăratul adevăr, o să-l îmbrățișeze la fel cu noi. — Pentru care lucru Domnului să ne rugăm!

Așa cum fac membrele U. M. F. R. U. și cum ar fi bine să se facă în fața altarelor, Duminecă de Duminecă și sărbătoare de sărbătoare, cu toată obștia ce se află la sfintele slujbe. Formula o avem: facerea s. Mitrofan, care a fost adusă și de foaia noastră și care a fost și rețipărită și împărțită parohiilor unui district protopopesic spre folosință ca cea preconizată mai sus. — Amin și Doamne ajută!

Doce congrese. Primul e cel al Astrel Bândțene care s'a ținut la Oravița în 26 Iulie c., în filia de față a Preaș. Ioan Bălan al Lugoșului, pe care-l însoțeau la această serbare păr. prepozit Brinzeu, păr. Tufescu și clerical A. Aron din gremlul lugojan. Inaltul ierarh, care

a sosit în localitate încă în prezlă, a fost primit strălucit încă la gară; așisderea și la biserica parohială de unde pornind, după sf. slujbă, a făcut și vizita canonică a parohiei. Seara, corurile locale au dat o serenadă în cinstea Preasf. Sale. — La ședința solemnă a Astrei, pâr. episcop I. Bălan a vorbit în numele Bisericii noastre, iar după masă a asistat, cu suita, la defilarea etnografică și la concursul de coruri, între cari s'a distins corul nostru din Tlcvanu.

Al doilea congres este cel agrist diecezan din eparhia Clujului, care s'a ținut în 9—10 Iulie c. la Sângeorz-Băt, și la care a participat și Preasf. Iuliu Hossu al Clujului. Festivitățile s'au început înainte de masă, îndată ce a sosit comitetul central diecezan de sub conducerea d. Dr. Alex. Borza, prof. universitar în Cluj. După masă și-a făcut intrarea, cu adevărat triumfală, și marele păstor clujan, care binecuvântă lucrările în curs ale congresului. La vecernie predică pâr. I. Agârbiceanu. A doua zi are loc slujba arhierescă, în cadrele căreia se sfințește biserica parohială. Se cuminecă sute și sute de credincioși și credincioase, membri ai asociațiilor religioase, Reun. Marlană și Agru și e ascultat cu sfințenie cuvântul entusiast al Preasf. Iuliu. Abia la orele 14 se ajunge la deschiderea ședinței festive a congresului, la care participă, între alții, col. Dumitrache, pref. județean, cu toate autoritățile locale. — A fost o splendidă manifestare de credință acestui congres, dintre vorbitorii căruia trebuie menționat și pâr. Iuliu Pop din Maieru, care a conferențat despre „Rostul Agrului în combaterea sectelor”. La banchetul ce a urmat s'au rostit mai multe toasturi (ep. Hossu, col.-pref. Dumitrache, Dr. Dunca, Dr. Alex. Borza, Dr. Sever Pop ș. a.).

Noul episcop al Albei-Iulii. Bătrînul episcop Carol Gustav Majláth, după o activitate cu adevărat apostolică, vreme de 41 ani, ca episcop de Alba-Iulia, renunțând la scaunul vlădicesc, demisia i-a fost primită de Sfântul Părinte. Automat intră prin aceasta în toate drepturile episcopale Preasf. Adolf Vorbuchner, episcop coadjutor cum jure succesivis. — Sf. Părinte a conferit episcopului Majláth titlul de arhiepiscop titular de Soteropolis.

Impotriva fumatului

Mănecând din cuvintele sf. Pavel: Toate-mi sunt slobode, ci nu toate-mi folosesc; toate-mi sunt slobode, ci nu toate zidesc (1. Cor. 10, 23), Preasf. Ioan al Lugojuului a dat, de prasnuc ss. Apostoli Petru și Pavel din acest an, o scrisoare pastorală către clerul eparhial. Apărută în nr. 11—12 al *Sionului Românesc* (5 Iulie 1938), reținem din ea următoarele:

„Acea, pe cari Spiritul Sfânt i-a pus Episcopi, ca să cărmuiească Biserica lui Dumnezeu, pe care a câștigat-o sângele Său (Fapte 20, 28), în toate vremile au luat măsurile cuvenite pentruca munca, pe care o depun Frații lor Preoți, să fie de așa natură, încât să ia Biserica zidire (I Cor 14, 5). Acesta este rostul chemării preoțești, pe care-l spune așa de frumos Sfântul Apostol Pavel, grăind Corintenilor despre puterea, ce i-a dat-o Domnul „spre zidirea voastră, iar nu spre risipirea voastră” (II Cor 10, 8).

[...] Marele săbor, ținut în Alba-Iulia la 14 Septembrie 1700, oprește fumatul peste tot: „Cari preoți sunt adevărați, și vor trage tăbac măcar în ce fel de chip, să se birșluguiască cu 12 florinți” (I. M. Moldovanu, *Acte sinodale ale Bisericii românești de Alba-Iulia și Făgăraș*, tom. II, Blaj 1872, pag. 122). Rațiunea, care a îndemnat Sinodul să sancționeze așa de aspru pe preoții fumători, nu numai înainte de a celebra Sfânta Jertfă, ci oprindu-i dela acest lucru peste tot, este scandalul, ce-l dă preotul poporul credincios, care, înainte de a se cumineca, nu ia nici apă în gură! Acest lucru apare, în toată evidența lui, în actele săborului mare ținut în Blaj la 3—15 Iulie 1833, unde se enunță: „Cc. (cinstiții) preoți, precum au datorie, ca ei să fie lumina lumii și sarea pământului, să ia aminte, nu cumva prin purtarea rea să dea ceva sminteală poporului. Deci cari s'ar afla cumcă sudue, sau petrec prin făgădauă cu prostimea dimpreună, sau pipă pe dealungul satului înaintea obștii, prin preac. (cinstiții) protopopi să se pedepsească cu 12 fl. nemș. în valută” (Canonul 7, în Moldovanu, Op. și tom. citt., pag. 65). Iar sinodul arhidiecezan, ținut în Blaj la 20—22 Octombrie 1869, care este cel mai bogat sinod diecezan din întreaga noastră provincie bisericească, vorbind

despre pregătirea la Sfânta Liturghie, în canonicul 22, lit. d), poruncește preoților: „Se vor reține de la pipat înaintea serbării Sfintei Liturghii” (Op. și tom. citt. pag. 14). Citind deciziunile acestui sinod, constatăm, că propunerea comisiei a fost găsită așa de înțeleaptă și de necesară, încât nu s'a găsit nimeni, care să în cuvântul, fie pentru a sprijini propunerea, fie pentru a o combate.

*

În timpul scurt, de când mi-a încredințat Dumnezeu slujba de arhipăstor al diecezelor din România, am văzut în plângerii, atât din Bănat, cât și din partea de nord-vest, în contra unor preoți, cari au început să vazăși fumând de credincioși înainte de Sfânta Liturghie, scandalizând pe oamenii cu frica lui Dumnezeu, cari, chiar dacă nu se cuminecă până ce nu vin acasă dela Sfânta Biserică, bagă nimica în gură.

E de compătimit oricine, care este robul vreunei patimi, căci acela nu mai poate fi slujitor credincios lui Dumnezeu. Celce este însă rob al tutunului, însuși își sapă groapa... Dar când sând la o parte această nenorocire, care împușinează muncitorii din via Domnului, și răpește când pot fi mai folositori, mă gândesc la scandalul ce-l dau preoții credincioși, când fumează înainte de Sfânta Liturghie. În Roma, de vezi pe stradă vreun preot fumător se știe, că este venitură, care nu cunoaște disciplina romană, vreun American, vreun Neam ori vreun oriental; pentrucă unul, care ar sta la Romă, chiar fumând după Sfânta Liturghie în stradă, dă scandal, și e aspru sancționat.

Pentru a preveni aceste scandale, care produc rău în sufletele credincioșilor, și scârțează vaza preotului, în baza dreptului meu de Episcop precizat în Titlul II, capitolul IV, articolul 3 al Conciliului 1 provincial, am alina în Domnul să lau următoarele dispoziții: Fumatul, de orice fel, este strict oprit tuturor preoților, diaconilor, și lectorilor din dieceza Lugojuului mai înainte de ce ar celebra, respective ar diaconiza ori lectora la Sfânta Liturghie; această oprește este făcută nu numai pentru stradă, ci chiar și în cameră, ori în orice loc orișicare, unde încă poate fi văzut. — Contravenienții vor fi pedepsiți mai întâiu

Foiața „Unirii”

Fariseul de totdeauna*)

de Paul Chauvin, benedictin

Pentru cazul că Isus Hristos ar veni din nou pe pământ, se poate pune întrebarea, că oare Dânsul, pentru ca să-și facă doctrina, să pătrundă în suflete, ar mai purcede oare în felul cum a făcut-o acum nouăsprezece veacuri?

Se pare că la începuturile propovăduirii sale avea de grijă să potrivească puterii de pricepere a ascultătorilor învățătura pe care o aducea, nedestănându-se dintru'ntâiu decât individualităților mai receptive ca altele, cum erau Nicodim ori femeia din Samaria; doue personaje destul de osebite de altfel una de alta.

Dar îndată ce calcă pământul Ierusalimului, respectiv se află în fața anumitor elemente ale societății de atunci, renunță să mai păstreze măsura și limbașul său, de obicei atât de cumpănit, devine agresiv. Decât, ro-

gu-vă, însemnativ-o bine: cel împotriva căruia prinde poziție contrară atât de categoric sunt tocmai cel pe cari ar fi fost de lipsă să razime: sunt principii preoțești, cărturarii, fariseii, adică sacerdoșii, banii, știința, respectabilitatea sub toate formele sale. Scurt, cel de cari se acață Hristos sunt așa zisele tipuri cu greutate, „gens comme il faut”.

Fenomenul e straniu și face să stăruim asupra lui pentrucă, chiar de va trebui să ne scandalizăm, dar eu sunt convins că s'ar repeta și într'al nostru veac XX, dacă Hristos ar veni din nou pe pământ.

Mă explic. Fariseul — cuvântul acesta cuprinde aproape tot ce înseamnă împotrivire la învățătura lui Hristos — este veșnic. E veșnic, pentrucă intruchipează logica însăși a unei mari realități devotate schimonosirii, odată ce stă cu totul la cheremul experiențelor omenești. Nimic nu e adevărat (după această mentalitate) nici în religie decât ceea ce poate prinde omul în adâncimile ființei sale pentru a-l înălța, adică pentru a-l transforma. Numai cât iubirea lui Dumnezeu, care-i principiul acestei transformări — noi știm că acest principiu se chiamă grație — se ascu de sub cutele cele mai tănuite ale sufletului și scapă oricărui alt control decât acela pe care-l permit efectele pe care le produce.

Cum n'ar avea, acum, iubirea, contrafașonul său? Vor fi totdeauna tipuri cari îi vor

adopta atitudinile, îi vor îmbrăca aparențele și se vor alipi acestei false fațade exterioare atât mai mare înverșunare, cu cât mai desvârșit va lipsi fondul. — Iar fariseul, în toată lesul Scripturii, asta este.

Grație cuvântului tipărit, noi suntem în contact fără să ne cunoaștem și fără să ne vedem: excelente motive să provoace un examen de conștiință... Nimenea dintre noi, har Domnului, nu realizează tipul fariseului sută la sută. Totuș, să fim sinceri: câți dintre noi ar îndrăzni să afirme că religia le este atât de încrustată în ființei, încât ea ar „juca” primul rol în domeniile vieții lor? Care conștiință nu se tâmplă să-și tragă chiulul ei înșeși și nu dă mulează față de alții cutare ori cutare nedestăinuit?

Ați cetit psalmul 118 (după numărarea evreiască 119)? — Eu i-ași numi prea bucurie Ectenia bunului fariseu. Pentrucă se afla primul ei și câte unul sincer, căruia epitetul de „fariseu”, devenit azi odios, nu i-s'ar mai aplica. Aproape dela începutul până la sfârșitul acestui cântec lung și frumos, se repetă aceeași idee: „Stăpâne, binecuvintează-mă: o merit. Pentru de fapt eu fac tot ce pot ca să-ți plac”.

Ceeace-i foarte frumos. Și, în sfârșit, „bunul fariseu” în sensul psalmului, e un sfânt. Dar ce-i aceea: sfânt? E — după cum îi dau eu cu socoteala — un om în viață căruia, la oricare moment al ei, s'ar putea

*) Rândurile ce urmează sunt scoase și traduse din lucrarea autorului, intitulată: *Și Jésus-Christ revenait* (Bloud-Gay, 1937), care cuprinde scurte cuvântări ținute la radio Luxembourg din April până în Iunie 1936. Plăcute, folositoare și gustate de toată lumea, aceste scâpărări de spirit nu pot fi decât savurate cu olos și la noi (Nota traducătorului).

dojană, apoi în bani; iar dacă scandalul se repetă, potrivit cu scandalul, contravenienții vor putea fi suspendați, iar diaconilor și lectorilor li-se va putea amâna conferirea gradelor celorlalte de hirotonie. 3. Această lege intră în vigoare odată cu publicarea în „Sionul Românesc”.

Aduceți-vă aminte fraților, de vorba înțeleaptă a Sfântului Apostol Pavel: „Toate-mi sunt lertate, dar nu toate-mi sunt de folos; toate-mi sunt slobode, ci eu nu vreau să fiu biruit de ceva” (I Cor 6, 12). Reîmprospătați-vă atitudinea, ce a luat-o Sfântul Pavel în chestiunea cărnii, care se aducea jertfă idolilor... și anume: „Dacă carnea smintește pe fratele meu: nu volu mânca carne în vecl, ca să nu fac sminteală fratelui meu” (I Cor 8, 13) ...

Aceste cuvinte înțelepte să între și să rămână ca stea călăuzitoare în sufletele noastre a tuturor, ca să nu vină și peste noi blestemul Mântuitorului: „Iar cine va sminti pe unul dintre acești mici, cari cred în mine, mai bine este lui să-și spânzure o piatră de moară de grumazul lui, și să se înnece întru adâncul mării”. (Mat. 18, 6).

Examenul de bacalaureat. După datele publicate de ministerul educației naționale, anul acesta, în sesiunea din Iunie, s'au prezintat la cele 61 comisii de bacalaureat teoretic 6170 de candidați și candidate. Rezultatul final: au reușit 3810, adică 60,92%.

Față de anul trecut, aceeași sesiune, procentul reușiiilor e mai urcat (anul trecut a fost 53,28%). Tâlcul acestui progres e ușor: Ministerul de resort a suspendat cursurile clasei 8-a la 20 Maiu, când elevii au intrat în examenul de sfârșit de an, iar dela 1 Iunie până la 25 Iunie (când s'a început bacalaureatul) elevii au avut puțința să se pregătească mai temeinic.

Mângăierea însă nu-i prea mare nici în acest an. Sunt prea mulți cei nereușiți la examenul de bacalaureat și chiar și între cei reușiți se află atâția cari au scăpat ca prin foc, la „cazier” cu anumite răspunsuri ce lasă să se întrevadă o pregătire desolant de superficială. Vina nu poate fi pusă toată în cărca școlărimii. Mai de

grabă sistemul nostru școlar e păcătos și suntem de acord cu „Dreptatea” (13. 7. 38):

„Tinerimea noastră școlară este purtată, de câțiva ani încoace, în alte preocupări decât cele cu caracter pur școlar. Prea mult sport. Prea multe serbări. Prea multe excursii. Prea multe îndeletniciri extra școlare și prea puțină carte. Sau mai bine zis, prea puțin timp închinat studiului și prea mult închinat trupului. Trebuie să tindem, a deveni o țară de mai mulți cărturari decât una de ateiți.

Trebuie să înțelegem odată unde e racila și datorita pe care o are de îndeplinit corpul profesoral. Cu rezultatul actual al examenelor de bacalaureat, credem că ne situăm în urma tuturor statelor europene. Profesorii la datorii și școlarii „la carte, numai la carte”, iată imperativul zilei de azi”.

Mai ales băieții „la carte, numai la carte”. Pentru că dacă privitor la fete o fi având ceva temeiul vorba unui președinte de comisie: „Tot se mărită fetele. Și cum, poate, n'au altă zestre, să le dăm o diplomă de bacalaureat” (cazul îl povestește d. Traian Șelmaru dela „Timpul”), cu băieții stau altfel lucrurile.

Știri mărunte

Sfințirea bisericii din Nepos (jud. Năsăud) a avut loc Dumineca trecută. Actul sfânt l-a săvârșit Preasf. *Iuliu Hossu* al Clujului, care în aceeași zi a binecuvântat și școala primară cu etaj, tot deacolo, ambele zidite de bunii creștini din loc în urma stăruințelor pâr. *G. Moldovanu*, păstorul lor sufletesc. La sfânta liturghie arhierescă s'a cuminecat o mulțime imensă de credincioși, cari nu se mai săturau ascultând cuvântul Preasf. Iuliu. La bucuria celor din Nepos au luat parte și credincioși din Feldru, Rebrisoara, Rebra, Sângeorz-Băi, Ilva Mică și alte sate vecine.

Prasnic neobișnuit. După o notiță a Buletinului eparhiei Trier, în Lunia Paștilor din acest an la Waghäusel (Germania), în mănăstirea capuciniilor, a avut loc un prasnic ce iasă din comun. Tânărul capucin, P. Bertrand, care slujia primadată sf. liturghie, aparținea adică unei

familii ai cărei membri cu toții, tată, mamă, și șapte fii și fiice, se călugăriseră. Tatăl intrase în tagma sf. Benedict, iar mama tânărului preot-călugăr aparține cinului de monahii a sf. Dominic. — Mări sunt minunile harului!

Instalare de paroh-protopop. Duminecă, în 3 Iulie c., pâr. Ioan Urzică, protopopul distr. Alba-Iulia, ca delegat al Mitropoliei, a instalat la Aiud pe pâr. *Nicolae Crețu* dela Galda de jos. La acest act impresionant a luat parte în număr frumos preoșimea districtuală, autoritățile locale, credincioși din Aiud și din Galda, precum și altă lume. Răspunsurile dela sf. liturghie le-a dat corul bisericii noastre din Aiud, condus de d. Moisi Papiu, maior în pensie. La masa comună din pavilionul ridicat în parcul orașului s'au rostit o mulțime de urări de bine. — Așa să fie! (m)

Locale. Miercuria viitoare, de praznicul sf. proroc Ilie, va predica în catedrală pâr. *Victor Pop*, canonic mitropolitan, iar Dumineca ce-i urmează, a șasea după Rusalii, va predica pâr. *Dr. Leon Sârbu*, duhovnicul Seminarului Teologic din Blaj.

Universitatea populară „Nicolae Iorga” din Valenii-de-Munte, înființată la 1908 se află într'al 31-lea an de activitate. Cursurile de vară din acest an se țin între 15 Iulie — 15 August, fiind angajați de conferențieri o întreagă pleiadă de intelectuali valoroși și scriitori de renume. Dintre preoșii bisericii noastre vor conferența pâr. I. Agârbiceanu dela Cluj și pâr. Ștefan Manciulea dela Blaj, primul având ca temă: „Dela Români de peste Nistru”, al doilea: a) Insule bulgărești în jud. Târnava Mică; b) Cărți și ziare blăjene puse în serviciul luminării poporului până la 1848.

Conferință preoșească la Ciutelec. Preoșimea unită din districtul Mărghitei (Bihor) și a ținut, adunarea obișnuită, anul acesta în parohia Ciutelec a părintelui Hălmăgianu, a treia zi de Rusalii. Dimineața s'a săvârșit sfânta liturghie în săbor de preoși, 23 la număr, în frunte cu pâr. A. Băliban protopop tractual. Spovedanii și cuminecări multe, cu predică aleasă, rostită de pâr. Nemeșiu, despre Spiritul Sfânt. După masă, conferința intimă a preoșimii cu cuvântul de deschidere al pâr. Bălibanu. Se iau propuneri salutare pentru bu-

treprinde o cercetare (exact cum se face când e vorba de examinări microscopice) cu certitudinea că la analiză nu s'ar afla nimic, fie vorba de cugetare, intenții ori fapte, ce n'ar fi strict conform minții sănătoase și legii divine. Ori, ca să vorbim și mai simplu: Sfântul e oarecine care nu trăiește decât o singură viață.

Asta nu înseamnă prea mult la prima ochire, nu-i așa? — Ei, și tocmai așa-i ceva splendid!

Farișei pe cari îi ataca Isus formau, în mare parte, elita socială. Aceștia adoptaseră pe deantregul un sistem de respectabilitate ce consista în gesturi și observațe sub cari nu se ascundea nimic organic. Virtutea lor era o fațadă. În fond nu erau călăuziți decât de interese, ambiție, avariție, egoism ori, pur și simplu, de vanitate. Așa se face că Hristos le-a schițat o comparație care nu putea să le placă: „Asemenea sunteți mormintelor spoite (de cari se apropie lumea la sărbătorile cele mari) — așa era pe atunci, și poate că și azi așa-i obiceiul la jidovi — cari în lăuntru sunt pline de spurcăciune”.

Ipocrizia acestor tipuri era prea adâncă și prea calculată pentru a mai putea fi vindecată. Hristos le prefera păcătoșii cari aveau francheța de a-și recunoaște și mărturisi greșelile săvârșite. „Vameșii și femelle pierdute (a îndrăsnit să le-o spună în față) au să vă întrecă în împărăția cerurilor”.

Și acum ne întrebăm: Dacă ar mai veni Hristos pe pământ, ar afișa aceleași preferințe? S'ar folosi de același vocabular? Ar mai trata oare o întreagă clasă de „gens comme il faut” drept neam de vipere, orbi conducând alți orbi, fărnici, morminte spoite, și mai știu eu ce? Indrăsnire-ar, peste tot, să se atingă de prestigiul anumitor reprezentanți ai autorității religioase? „Ascultați ce zic ei, dar nu faceți ce fac ei”.

Isus Hristos — să nu exagerăm nimic — s'ar arăta respectuos față de ierarhiile legitime și de toată lumea de bine. El n'ar avea nimic dintr'un revoluționar. S'ar mulțumi, cum o făcea odinioară, să propovăduiască pe înțelesul oamenilor mesajul lui Dumnezeu. „Învățătura mea nu-i o învățătură a mea”, zicea el. Ar purcede și acum la fel, fără ocolișuri, înfierând fără perifrize abuzurile și stigmatizând tot ce-i minciună în gândire, în cuvânt, ori în faptă.

Cunoașteți cu toții episodul povestit de s. Ioan: Aduc în fața Măestrului o blată femeie surprinsă în flagrant delict: bun prilej pentru a-l prinde pe Hristos în capcană. Ori ce ar răspunde, e sortit de mai înainte să-i iasă rău: ori va fi trădător al legii lui Moise, dacă va lerta-o, ori un suflet crudel, dacă va osândi-o. Nu există cale mijlocie. Evanghelia povestește simplu de tot că Dănsul s'a plecat spre pământ și a scris în țărână. Ce a scris Hristos? A făcut câteva scrijelături la întâmplare, cum

pretind unii? Eu prefer vechea interpretare: Indată ce se apropia cutare părintor, Isus nota c'un cuvânt greșelile — permiteți-mi o vorbă poporală: pârșăventile — de cari era respectivul vinovat și pe cari acesta le știa acoper cu toată grija. Sfârșitul îl știți: Femela s'a trezit singură în fața lui Hristos și s'a îndepărtat lertată de păcat.

Noi nu mai suntem astăzi așa mironosițe și nu mai vād în jurul Stăpânului un grup de mutre de bărbați cu alere de cucernicie prozând ca șampioni ai virtutii feminine. Vād însă foarte bine pe Măestrul, indulgent și pătrunzând în inimi și rărunchi, cum șede încunjurat de personajii din elita societății și cum scrie ceva cu degetul în nisip — nu știu ce scrie — dar ceva ce face capul să se plece și fața să roșiască; ceva în fața căruia cel interesat află de bine să spele putina.

N'ar avea oare nimic de scris — val de om! — dacă ar fi vorba de tine; dacă ar fi vorba de mine?

Am spus-o și o repet: sub anumite adaptări de amănunt, Hristos, dacă ar veni din nou pe pământ, ar fi ușor de recunoscut..

Marin Barbu-Bănățeanu

Citiți și răspândiți

„UNIREA”

nul mers al vieții pastorale ca, de pildă, pe lângă obișnuita întrunire, totdeauna să se țină și câte o lecție cu elevii școlii primare în parohia unde se ține adunarea preoțească, pentru ca și în chipul acesta să fie mai interesante convenirile preoțești. Exhaurindu-se programul, fiecare confrate se retrage la ale sale, reconfortat sufletește în misiunea ce o are. (n. cr.)

Refacerea catedralei din Reims.

Precum se știe, vestita catedrală din Reims (Franța) în care s'au încoronat patruzeci de regi și în care sf. Ioana d'Arc a pus pe capul lui Carol VII coroana de rege, a fost greu avariată în războiul mondial de tunurile germane. Acum, după douzeci de ani de lucrări migăloase, catedrala fiind deplin restaurată, a fost inaugurată în cadrul de mari sărbătoriri, la cari a luat parte d. Lebrun, președ. Republicii Franceze și o mulțime de notabilități bisericești și civile, franceze și străine (între cari și consulul României). Sf. Părinte a fost reprezentat de card. Suchard, care în magistrala-i cuvântare ocazională a ținut să accentueze că Franța este apărătoarea tuturor libertăților sănătoase și că adevărata libertate se concentrează în primatul persoanei omenești (de care dictaturile nu mai vreau să țină seamă).

„Procesiune mută”. Anul acesta s'au ținut în Amsterdam (Olanda) două „procesiuni mute”. Se zice așa pentru că bărbații și tinerii cari au participat la ele, în ore târzii de noapte, au parcurs străzile metropolei, în rugi cucernice și păstrând cea mai desăvârșită tăcere. Procesiunile acestea au fost manifestări creștine catolice împotriva ateistilor și au luat parte la ele mai bine de câte 40.000 de persoane.

Aviz școlar

Direcțiunea școlii normale de fete din Blaj aduce la cunoștință că începând cu anul școlar 1938/39 se va deschide și cl. III normală, — în care pot fi înscrise eleve absolvente de cl. II secundară (liceu, gimnaziu).

ȘCOALA NORMALĂ ROMÂNĂ UNITĂ DE INVĂȚĂTORI, BLAJ

Nr. 1570—1938.

AVIZ ȘCOLAR

1. În clasa I sunt vacante 22 burse de câte 4.000 lei, și 18 semiburse de câte 2.000 lei. Se primesc în această clasă absolvenți de cel puțin patru clase primare, în vârstă între 12—15 ani. Cererile de primire se vor înainta Direcțiunii școlii cel mai târziu până în seara zilei de 31 August. La cererea legal timbrată (8+1), semnată de părintele sau tutorul elevului, se vor anexa următoarele acte: 1. Extras de botez; 2. Extras de naștere; 3. Act de vaccinare; 4. Certificat școlar; 5. Certificat comunal prin care să se facă dovadă că elevul e fiu de cetățean român; 6. Certificat comunal prin care să se arate numărul copiilor din familie, vârsta fiecăruia, averea părinților și impozitul ce plătește către stat, județ și comună.

2. Concurenții vor depune un examen de admitere în ziua de 7 Septembrie, la ora 8 dimineața. Examenul se face din l. română, aritmetică, istoria Românilor și geografia României, după programa clasei a patra primară. Concurenții vor fi examinați și din punct de vedere medical, precum și asupra auzului muzical. Nu vor fi admiși la concurs decât băieți deplin sănătoși și cu auz muzical.

3. Fostii elevi vor anexa la cererea legal timbrată numai avizul școlar și eventualole acte ce le lipsesc.

4. În clasele II, III și IV se primesc și elev, dela licee sau gimnazii, dacă au media anuală cel puțin 7.

5. În clasele II—VIII se primesc, în limita locurilor vacante, și elevi dela alte școli normale însă numai prin transferare aprobată de On. Minister.

6. Toți elevii vor fi interni. Externi pot fi numai elevii din localitate, cu aprobare specială din partea Preaveneratului Consistor Arhiepiscopesc.

Condițiile pentru întreținere în internatul școlii se publică separat.

7. Taxa școlară pentru clasele I—IV este de 875 lei, iar pentru clasele V—VIII 1175 lei, cari se vor plăti în două rate egale, la înscriere și la 8 Ianuarie. Fiecare elev va mai plăti, la înscriere, o taxă de 50 lei pentru fondul de construcție al Inspectoratului școlar din Cluj, 100 Lei pentru poligonul de tir, 100 lei pentru fondul de excursie.

8. Înscrierile se fac în zilele de 7 și 8 Septembrie. Cursurile încep în 9 Septembrie, ora 8.

9. Examenul de corigență se vor face în 5—6 Septembrie și vor consta din o probă scrisă și una orală. Corigenții vor plăti o taxă de 100 lei de fiecare materie, iar repetenții 500 lei pentru repetență.

10. Examenul integral pentru elevii rămași neclasificați în Iunie, se fac în 6 Septembrie.

11. Absolvenții clasei IV, cari au fost respinși la examenul de admitere în clasa V, din sesiunea Iunie a. c., vor face acest examen în zilele de 6—8 Septembrie.

12. Toți elevii sunt obligați să aibă violină, pe care o vor prezenta înainte de înscriere.

13. Elevii vor purta uniformă școlară și număr de ordine. Străjerii sunt obligați să aibă și uniformă de străjer, iar premilitarii uniformă de premilitar.

14. Cererea de înscriere iscălită de părintele sau tutorul elevului, se socotește ca obligație pentru îndeplinirea tuturor condițiilor din acest aviz școlar, de aceea, până la data de 31 August a. c., vor înainta cereri iscălite de părinții lor și fostii elevi ai școlii.

Blaj, 14 Iulie 1938

DIRECȚIUNEA

Parohia română unită din Culcea (j. Satumare)

Nr. 100—1938

Publicație de licitație

În ziua de 14 August 1938, la orele 14 d. m., Curatorul Parohiei române unite din Culcea (județul: Satumare), va ține licitație publică cu oferte închise în localul Școlii primare de Stat, pentru darea în întreprindere a zidirii din nou a bisericii.

Garanția va fi de 7% din valoarea ofertei și se va depune în numerar.

Planul, devizul și condițiile de licitație se pot consulta în oricare Duminică și sărbătoare la sediul parohial din Culcea. După deschiderea ofertei închise se va proceda la o licitație orală minuendă.

Curatorul își rezervă dreptul a angaja pe oricare dintre ofertanți, fără considerare la suma ajunsă prin licitație. Cheltuielile de deplasare îi privesc pe ofertanți. La caz de nereușită, o a doua licitație se va ține cu aceleași condiții în ziua de 28 August 1938.

Culcea, la 10 Iulie 1938.

Medan Vasile
primecurator

Valeriu Mois
paroh

Oficiul parohial român unit Ghelintza

No. 156—1938.

Concurs din nou

În ziua de 10 l. c. ora 2¹⁰, comitetul de construcție, conform publicării de licitație, pentru construcția bisericii române unite din Ghelintza (jud. Treiscaune), a constatat că ofertele pentru construcție nu au fost însoțite de acte justificative, nici de acte de garanție, de 6%. Prin urmare neîntrunind condițiile art. 42 a O. C. L., conform legii, se amână cu 20 zile, adică pe ziua de 31 l. c. ora 2 d. m., și prin această se publică din nou concurs. În acest timp de ingineri, arhitecți și antreprenori care și-au depus ofertele, sunt rugați a se conforma celor de mai sus. (Publicațiunea înseși a se vedea în No. 26 al „Unirii”, din 25 Iunie a. c.)

Ghelintza, la 10 Iulie 1938.

Comitetul de construcție

Parohia română unită Copăcel (j. Făgăraș)

No. 55—1938.

Publicație de licitație

Curatorul bisericii române unite din Copăcel, va ține în ziua de 31 Iulie c., orele 14, la școala din licitație publică cu oferte închise — supraoferte nu se admit — pentru continuarea și terminarea lucrărilor de edificare a bisericii, după planul, devizul și caetul de sarcini, cari pot fi văzute la oficiul parohial în toate zilele de lucru.

Ofertanții vor depune deodată cu oferta ca garanție 6% din suma oferită, în numerar sau hârtii de valoare de stat.

Copăcel, la 3 Iulie 1938.

Andrieu Cristian
curator prim

David Suciu
paroh

Curatorul parohiei române-unite din Cuculata (jud. Târnava-Mare)

No. 63—1938.

Publicație de licitație

În ziua de 31 Iulie 1938 Curatorul parohiei române-unite din comuna Cuculata (jud. Târnava-Mare), va ține licitație publică cu oferte închise, fără supra-oferte, pentru darea în întreprindere a lucrărilor manuale de zidărie și dulgherie pentru clădirea bisericii.

Valoarea lucrărilor după devizul estimativ este de Lei 836.333 (opt sute treizeci și șase mii trei sute treizeci și trei lei) din care costul lucrului este de Lei 303.793 (trei sute trei mii șapte sute nouăzeci și trei Lei).

Garanția va fi de 6% din valoarea ofertei și se va depune deodată cu aceasta în numerar sau efecte de stat.

Licitația se va ține la Oficiul parohial greco-catolic român din Cuculata. După deschiderea ofertei, în cazul când nu vor fi convenabile, se va proceda și la o licitație orală iar în caz de nereușită se va amâna fiindcă se o a doua licitație în ziua de 14 August după normele de mai sus.

Planurile, devizul, condițiile generale și speciale etc., se pot consulta în fiecare zi de lucru la sediul Oficiului parohial din Cuculata. Ofertanților parohia nu le plătește nimic pentru deplasare.

Cuculata, la 4 Iulie 1938.

ss. Gh. Clem
prim-curator
1062 (1—1)

sr. Gheorghe Morar
paroh